

Грицай О.В.

вчитель географії КЗШ № 114, м. Кривий Ріг

ВИКОРИСТАННЯ СУГЕСТИВНОГО НАВЧАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ ЧЕРЕЗ ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ ЛУЇ БУССЕНАРА

У науковій статті розкрито сутність літературних додатків на уроках географії, використовуючи методи сугестивного навчання. На сьогоднішній день, творчі пошуки вчених як вітчизняних, так і зарубіжних, педагогів-новаторів спрямовані на різні напрями педагогіки та педагогічних технологій. Характерні вони і для сугестопедагогіки, яка започатковує абсолютно новий – психотерапевтичний напрям у педагогіці.

Постановка проблеми: реалізація цієї концепції передбачає створення особливих психолого-педагогічних умов навчання людини. Сугестопедагогіка, використовуючи приховані резерви людини, дозволяє значно розширити і поглибити навчальний процес, зробити його ефективнішим. Не все напрацьоване в різних напрямках сугестопедагогіки витримало випробування часом. Але такі напрями, як сугестопедія та релаксопедія знаходять усе більше прибічників у вітчизняній педагогічній практиці, у тому числі і у школі.

Проблема аналізу полягає у тому, що основоположником сугестивної технології навчання став болгарський учений, лікар-психотерапевт Г. Лозанов, який у 1966 році створив болгарський науково-дослідний інститут сугестопедії, та очолив дослідження різного роду сугестивних технологій.

Мета даної роботи полягає в тому щоб повернути і прививати любов до читання через літературні твори географічної тематики.

За кордоном, окрім Болгарії, сугестивні технології навчання застосовують в США, Франції, Канаді, Угорщині. Трапляються поодинокі випадки використання згаданих напрямів і в Україні (Одеса, Львів, Полтава, Рівне).

У вересні 2017 року виповнилося 107 роки від дня смерті Луї Буссенара. За минулі роки ім'я письменника міцно забуте у Франції, проте в Україні не одне покоління читачів зросло на книгах «Викрадачі діамантів» і «Капітан Зірви-Голова». Потім, на початку 1990-х років, всі його романи були перевидані, а тепер до того ж є загальнодоступними в електронному вигляді. І хто б міг подумати, що саме в нас, Буссенара так люблять, на зорі XXI століття раптово спливе і пишню розростеться ця ганебна плітка про те, що французький класик пригодницької літератури покінчив життя самогубством!

Луї Анрі Буссенар народився 4 жовтня 1847 року в Ескренне (департамент Луара). Закінчивши медичний факультет в Парижі, він у зв'язку з початком, влітку 1870 року франко-прусської війною, був мобілізований в армію, де служив в якості полкового лікаря. У битві при Шампінї Буссенар був поранений. Майбутньому письменникові довелося разом з французькою армією пережити катастрофу під Седаном і ганебну капітуляцію Франції. Після війни Буссенар залишив медицину і повернувся в Париж, де повністю присвятив себе літературним заняттям. Вже його перші романи, опубліковані в «Журналь де Вояж», «Через Австралію. «, «Десять мільйонів Червоного Опосума» (1879) і «Подорож паризького гамена навколо світу» (1880), зробили ім'я Буссенара широко відомим в читацьких і літературних колах.

Опис природи у творах Луї Буссенара

Доктор відклав убік кілька примірників. Потім, підійшовши до невеликої долини, добре захищеною від південних вітрів, радісно скрикнув. На крик прибігли

кілька матросів. Уявіть собі чудовий **крихітний ліс**, мініатюру з **верб і карликових беріз**, які могли б вміститися в коробці ботаніка. Стовбури завтовшки з олівець, гілки нагадували прутья від віника, а гілочки поменше були б волосся, і все це виявилось покрито крихітними нирками, зігрітими теплими ласкавими променями червненого сонця і вже почали розпускатися.

Нешасні хирляві деревця. Як тільки вони примудрялися вижити на цій промерзлій, твердою як залізо землі! Навколо цього лісу стелилися **смарагдово-зелені мохи** і в достатку росли **північні квіти**. Були тут **маки** з рожевими пелюстками, **перстач**, блакитні, червоні і жовті **ломикамені** – справжній квітник, з якого доктор з великою обережністю запозичив кілька зразків.

Можна було б припустити, що постійні холодні ванни і льоди, служили **ведмедеві** підстилкою і охолоджували його кров. Нітрохи не бувало! Цьому «панові» дуже до душі криваве полювання, адже він володіє по істині ненаситним апетитом. Він нападає на **тюленів, морських корів та диких оленів**, причому за один раз може задерти кількох тварин. Вбивця чудово озброєний. Ви тільки подивіться на ці довгі ікла і потужні десяти сантиметрові кігті. Поряд з цим він плаває як акула, пірнає не гірше тюленя. Володіючи вражаючою спритністю, гнучкістю і підступністю, лазить так, що може втерти носа навіть пантері. Потрібно бачити, як клишоногий дереться на верхівки покритих льодом скель, щоб дістатися до пташиних гнізд, і з великим задоволенням поглинає яйця. Хутро, яке не промокає, захисний шар жиру, сила бізона, потужні кігті і гострі зуби допомагають йому вижити в цих суворих умовах. Без них цей вид напевно давно б зник.

Полярний день продовжував тягнутися...

Опівночі, як і в полудень, сліпуче яскраво світило сонце. Все навколо блискало і іскрилося. Тільки не було тут ні ласкавого тепла, ні запашних квітів, ні жвавих звірків, ні щебечущих птахів, ні комашок – нічого, що радує влітку душу. Суцільний лід, куди не кинь погляд. Скам'янілий і нерухомий. На всьому друк смерті. Саме сонце, здавалося, захолонуло.

Арктичне літо коротке. Вже не за горами зима, з її жорстокими холодами і довгою полярною ніччю...

Полярний день змінився сутінками. Сонце більше не світило. Стало сіро і тоскно. Мороз супроводжувався високою вологістю повітря. Важкі снігові хмари низько нависли над рівниною, все частіше вирували заметілі. Здалеку долітав оглушливий тріск: це мороз сковував крижини. З тридцятого вересня ртутний стовпчик жодного разу не піднявся вище сімнадцяти градусів. Почалася зима.

У монотонного життя матросів справжньою розвагою було **північне сяйво** яке нерідко зустрічається в описуваній час року. Полярної зими воно єдине нагадує про життя.

Особливо часто виникає це явище в період з січня до березня – по два, а то й по три рази за ніч. Тепер у капітана з'явилася можливість хоч чимось зайняти людей.

Погода стояла справді жахлива. Буря все не вщухала. Люті пориви вітру зіштовхували крижини один з одним. Сніг падав густими щільними пластівцями, буквально засліплюючи людей, в двадцяти метрах нічого не було видно. Час від часу вітер розганяв важкі свинцеві хмари, але ці короткочасні проясніння начебто посилювали лють бурхливої стихії, і вона знову обрушувалася на корабель ще з більшим шаленством. Раптово з'явилося сонце. З незвички у матросів захворіли очі, а у деяких почалися сильні мігрені. Дивна річ, хоча з появою сонця температура навколишнього середовища практично не підвищилася, проте на шкіру сонячні промені діяли дуже сильно, майже болісно. Виходило, що людина, стоячи на сонці, з одного боку як би підсмажується і сильно охолоджувався з іншого. Вночі

температура опускалася до мінус тридцяти, а вдень підвищувалася до мінус двадцяти, що було цілком терпимо.

На екваторі крапелька роси тремтить і виблискує на пелюстці **ікзори**. На квітку летить **бабка – метелик** і своїм прозорим крильцем скидає крапельку в струмок. З струмочка крапля потрапляє в маленьку річку, потім у велику і, нарешті, в океан.

Через деякий час **гарячий сонячний промінь перетворює крапельку в атом пара**, частинку хмари, гнаного південним вітром до областей далекої Півночі. Там крапельку підхоплює мороз, і вона перетворюється в сніжинку. Сніжинки, з'єднуючись, вкривають навколо полярні країни на довгі місяці, поки не пригріє сонце і не перетворить їх на крапельки води. Налетів студений вітер який перетворює крапельки в крижані кристали. Кристалики зливаються з льодовиком і разом з ним повертаються в океан.

Список використаних джерел:

1. Корнєєв В.П. Педагогічні технології і географія (теоретичний аспект) Крєзнавство. Географія. Туризм. – К.: Ред. Школа, 1991., ст. 3–4.
2. Гергуль С.М. Сугестивна технологія та її зміст. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. Кафедра педагогіки та методики викладання іноземних мов. Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-211322.html>
3. Зязюна І.А. Основы педагогического мастерства. – М., 1989., ст. 16–21.
4. Луї Буссенар. Без гроша в кармані. Пригоди в країні левів. Пригоди в країні тигрів. Пригоди в країні бізонів. Ставропольський фонд культури. 1992., ст. 188.

Каплієнко В.О.

вчитель географії,

спеціаліст вищої категорії, «вчитель методист»,

Криворізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 59

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ В ЛАНДШАФТНОМУ ЗАКАЗНИКУ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ВІЗИРКА»

Екологічне виховання учнів вКЗШ№ 59 в співпраці з відділом охорони навколишнього середовища ПАТ ІнГЗК проводять прибирання побутового сміття та висадку рослин (саженців, порослі, насіння) в заказнику місцевого значення «Візірка». Для роботи на само відновлювальних відвалах кар'єру залучаються учні 1–10 класів. Учні початкової ланки восени збирають насіння дикоростучих рослин, а учні 5–6 класів відповідають за їх збереженням та проростанням. Навесні екологічні десанти 7–10 класів під керівництвом відділу охорони навколишнього середовища проводять їх висадку.

Найактуальніша проблема сьогодення – це жорсткий вплив людини на довкілля. Ріст промисловості і пов'язане з ним утворення індустріальних агломерацій, прикладом якої є місто Кривий Ріг, розширення транспортного сполучення, інтенсифікація виробництва призводять до надмірного антропогенного навантаження [Основи екології: Теорія та практикум].

Вибір даного району об'єктом дослідження не випадковий. Для міста Інгульця та його околиць характерна наявність відвалів, утворених внаслідок видобутку залізної руди відкритим способом. Відповідно до проблеми проекту «зменшення техногенного навантаження на довкілля Інгульця», з метою оздоровлення та зберігання околиць міста Інгульця, запобігання та стабілізації техногенного